

**Kraštotvarkos uždaviniai ir jų įgyvendinimas
siekiant valstybės pažangos**

Robertas Dargis

Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacijos prezidentas

Apskrito stalo diskusija

“Darnusis vystymasis: plėtra ir energetika”

2010 m. lapkričio 25 d., Vilnius

Miestų darnaus vystymosi principai

- Kuo mažesnis ekologinis “pėdsakas”
- Kompaktiška urbanistinė plėtra
- Atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimas
- Transportas su kuo mažesnėmis CO2 emisijomis
- Bioįvairovė planuojant landšaftą

Šiuolaikinio miesto integruoti darnaus vystymosi sprendimai

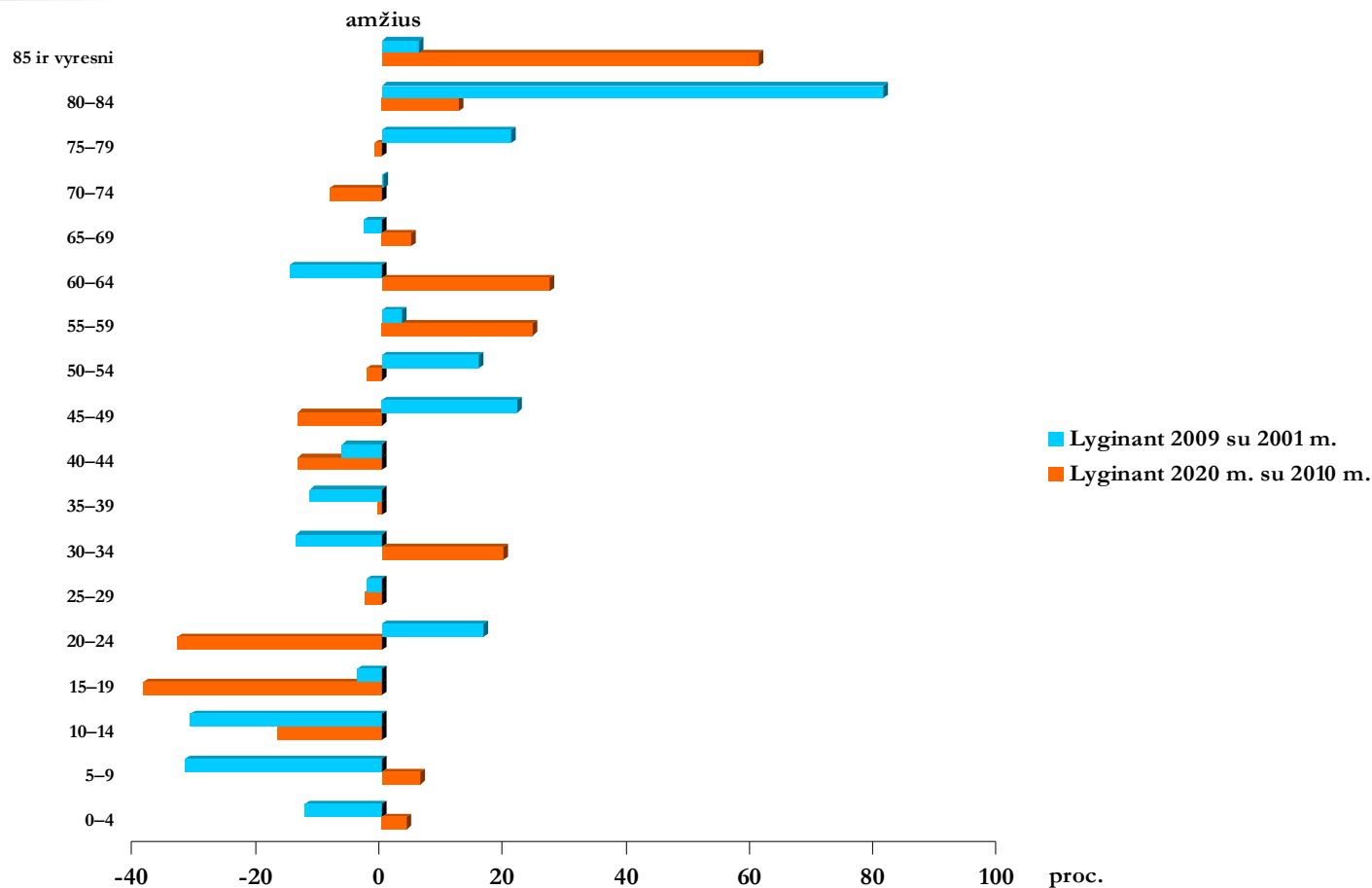

- Energijos gamyba ir naudojimas
- Energetiškai efektyvi statyba
- Vandens naudojimas
- Mobilumas, viešasis transportas
- Atliekų tvarkymas

Miestai – Lietuvos gerovės šaltinis

- Lietuvoje 2/3 žmonių gyvena miestuose
- Miestai sukuria 75-85 proc. šalies BVP (ES šalių vidurkis)
- Mažėja kaimiškos veiklų
- Miestai ir jų pastatai sunaudoja daugiausia energijos (visi pastatai sunaudoja apie 40 proc. galutinės energijos išteklių)

Santykinis gyventojų skaičiaus pokytis pagal amžiaus grupes Lietuvoje, proc.

Darnus gyvenamųjų vietovių vystymasis ar “susitraukimas”?

- Tik Vilniaus miestas išlaiko stabilų gyventojų skaičių ir nežymiai auga;
- Nežymiai didėja gyventojų skaičius didžiųjų miestų priemiesčiuose;
- Miestai nebuvo ir netapo tikraisiais teritorijų vystymo šeimininkais (apskričių reforma gražino į 1994 m.)
- Ar reikalinga visuotinė būstų renovacija besitraukiančiuose rajonų miestuose, galbūt išeitis – municipalinis būstas?
- TPI koncepcijos ir įstatymo skirtumai:
 - TPI koncepcija deklaravo **suderinamumo** principą, kuris virto **privalomumo** principu TPI projekte;
 - Neaišku ką apibrėžia naujas TPI terminas “**pakankamai suinteresuota visuomenė**”;
 - Savivaldai suteikta teisė planuoti bet nesuteiktos teisės įgyvendinti planus

Ką daryti?

Lietuvos Respublikos Vyriausybės strateginio planavimo komitetui pateikti darbo grupės pasiūlymai, kuriems iš esmės pritarta (2008 m. liepos 23 d. protokolas Nr. 17):

- Parengti valstybės institucinės sąrangos pakeitimus (LR Aplinkos ministerijos) bei galimo Kraštotvarkos ministerijos įsteigimo;
- LR Aplinkos ministerijai patvirtinti miestų plėtros politiką, atsižvelgiant į esamą ekonominę ir demografinę realybę;
- LR Vyriausybėje patvirtinti LR Ūkio ministerijoje parengtą gyvenamųjų vietovių infrastruktūros plėtros įstatymo koncepcija;

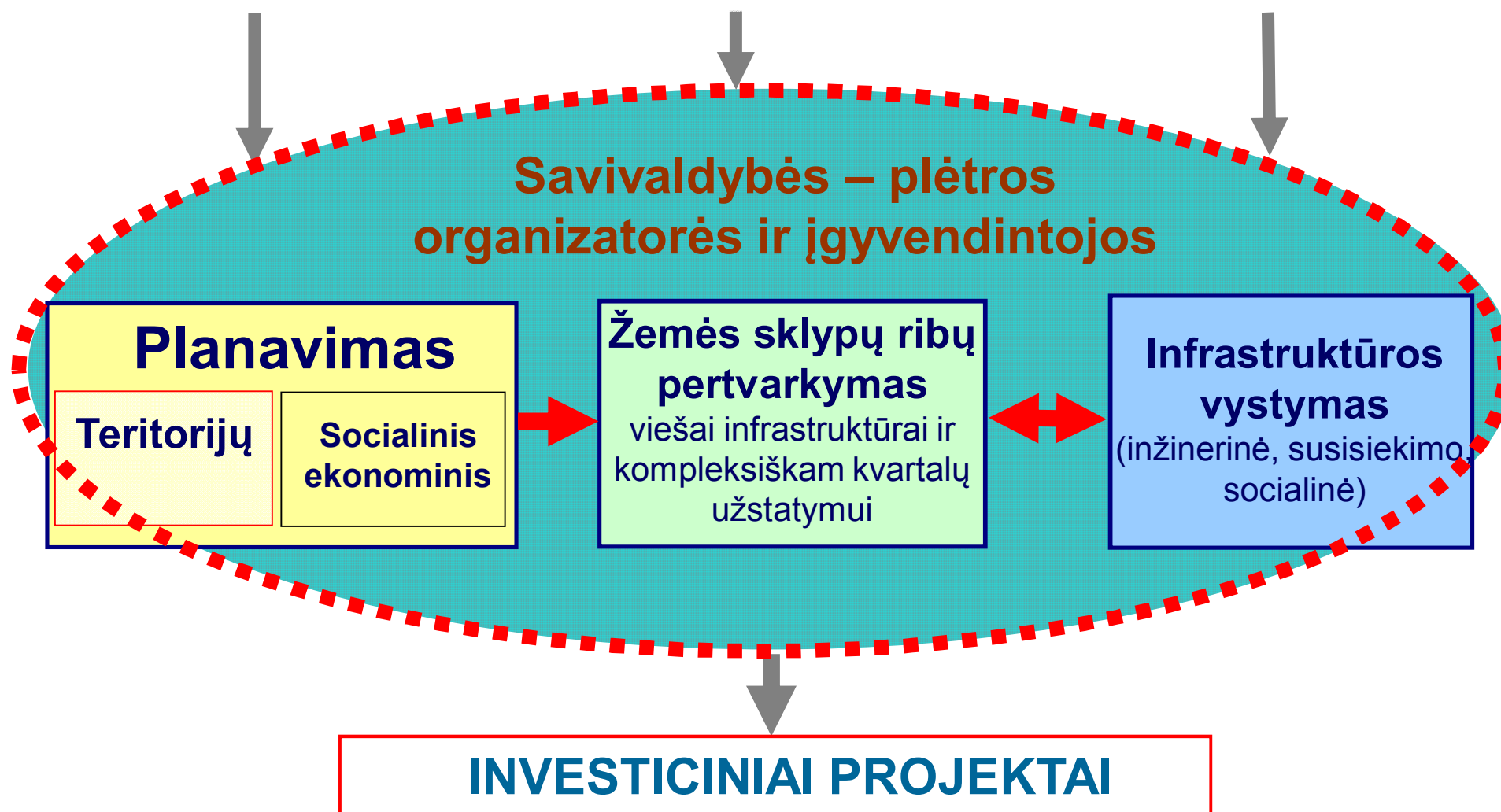
Savivaldybės turi tapti savo teritorijų vystytojomis

- Savivaldybėms suteikti teises ir pareigas įgyvendinti darnios urbanistinės plėtros politiką, kaip numatyta bendruosiuose planuose;
- Savivaldybėms perduoti žemės klausimų sprendimą ir išteklius, reikalingus visuomeninei infrastruktūrai;
- Stiprinti savivaldybių administracinius gebėjimus

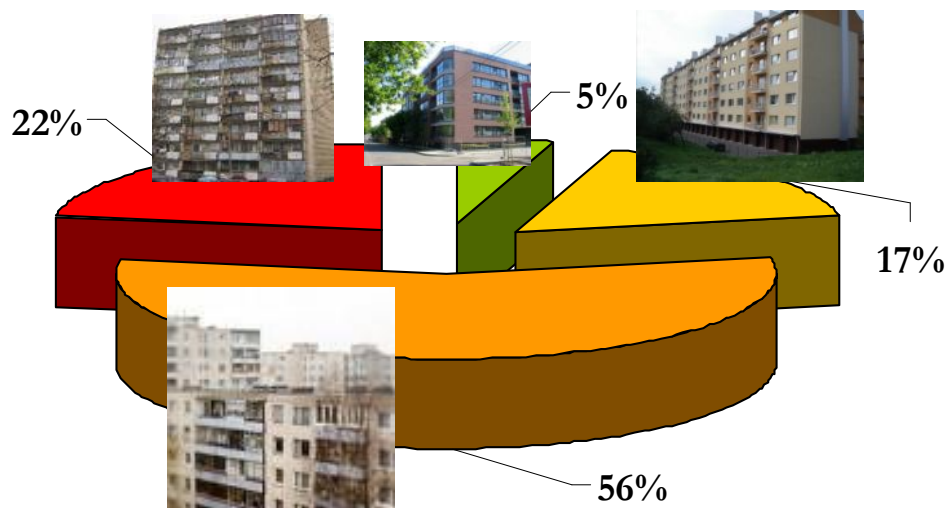
DARNOS UŽTIKRINIMAS nebus pasiektas
nauju TP įstatymu, reikia pertvarkyti kraštovarkos sistemą

VALSTYBĖS ILGALAIKĖ TERITORINĖ - ERDVINĖ VIZIJA

Renovuoti perspektyvius daugiabučių kvartalus

Daugiabučiai pastatai Lietuvoje

Ar dar ilgai
šildysime orą?!

- Daugiabučiai suvartojantys mažiausiai šilumos (naujos statybos, kokybiški namai)
- Daugiabučiai suvartojantys mažai arba vidutiniškai šilumos (naujos statybos ir kiti kažkiek taupantys šilumą namai)
- Daugiabučiai suvartojantys daug šilumos (senos statybos nerenovuoti namai)
- Daugiabučiai suvartojantys labai daug šilumos (senos statybos, labai prastos šiluminės izoliacijos namai)

Šaltinis: Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija

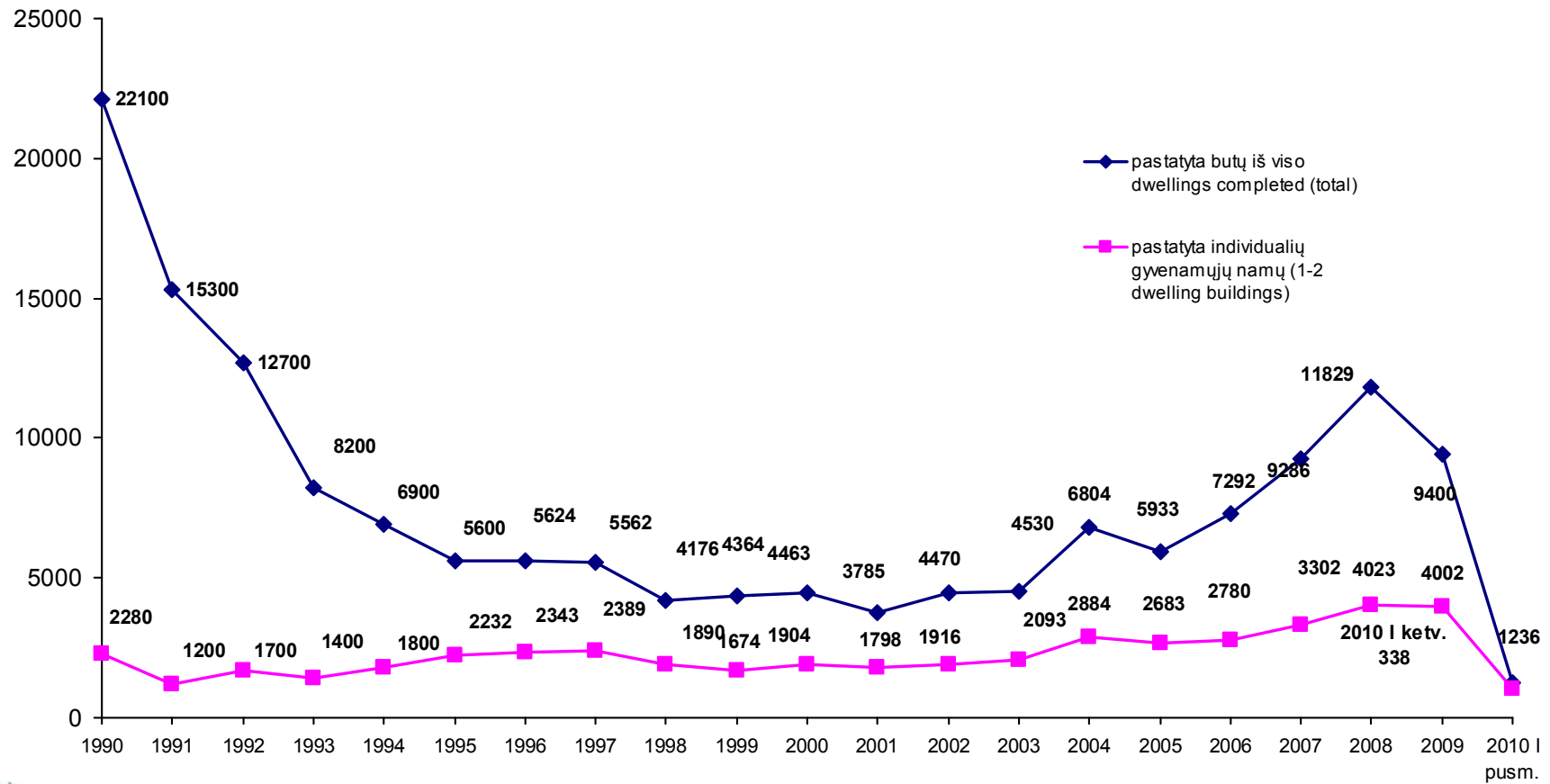
Perspektyvi plėtra

Perspektyviausi NT sektoriai per artimiausius 1-2 metus NT vystytojų nuomone prioriteto tvarka:

- Inžinerinės paskirties (transporto infrastruktūra, kiti statiniai);
- Visuomeninės paskirties (mokyklos, darželiai, gydymo įstaigos, kultūros ir pramogų objektai);
- Pramonės, logistikos;
- Būsto

Būstas?

Prioritetiniai veiksmai

Kokie skubūs veiksmai valstybės lygiu galėtų išjudinti NT rinką:

- Skubi ir plati PPP (viešosios ir privačios partnerystės) projektų vykdymo programa
- Aktyvi socialinio/municipalinio nuomojamo būsto plėtra savivaldybėse, t.t. panaudojant jau sukurtą naujo būsto fondą
- Visuomeninių pastatų ir daugiabučių renovacijos programos pertvarkymas

Trukdžiai

Kokie veiksmai valstybės lygiu labiausiai stabdo NT rinkos plėtrą šiuo metu – perdėtai išpučia projektų vertę arba priverčia projektų vykdymą nukelti ar išvis jų atsisakyti:

- Per ilgos planavimo dokumentų rengimo procedūros
- Žemės klausimų sprendimo perdalinimas tarp Nacionalinės žemės tarnybos ir savivaldos stabdo investicinius procesus
- Nepalanki verslui mokesčių sistema. Vieningo nekilnojamojo turto mokesčio nebuvimas (atskirai apmokestinama žemė ir statiniai)

Neatlikti darbai – 2011 m. galimybės

- Efektyviai išnaudoti esamą viešą infrastruktūrą
- Vykdyti Viešosios ir privačios partnerystės (PPP) projektus
- Efektyviai valdyti valstybės turta pritraukiant patyrusius verslo operatorius
- Skatinti energetiškai efektyvaus ir kokybiško būsto statybą

Užsienio investicijos ateina ten kur gera dirbti vietos verslui

LR Vyriausybės veiklos prioritetai 2010 - 2011 m.

2010

- darbo vietų kūrimas, nedarbo mažinimas ir ekonomikos skatinimas;
- valstybės valdymo modernizavimas ir kova su korupcija;
- struktūrinė socialinės rūpybos, sveikatos apsaugos, švietimo ir energetikos sričių pertvarka;
- šalies visuomenės telkimas kurti pažangos viziją „Lietuva-2020“.

2011

- modernios ekonomikos kūrimas
- finansinė konsolidacija ir euras
- **energetika**
- modernus valstybės valdymas siekiant naujos paslaugų kokybės
- kova su korupcija
- šeimos politikos stiprinimas

Tačiau nebėra kraštotvarkos pertvarkos, urbanistinės politikos, renovacijos, kt.?

DĖKOJU UŽ DĖMESĮ

Kviečiu visus į Gruodžio 8 d., Nacionalinėje Dailės Galerijoje įvyksiantį Kalėdinį Darnios Plėtros Akademijos renginį-seminarą „*Urbanizuotos aplinkos ekologškumo aspektai*”

Daugiau informacijos: info@lntpa.lt arba tel. (8~5) 262 0350